

וְשִׁלְשָׁם עַל כָּלוּ, מֵאֵי וְשָׁלִישִׁים. אֶלָּא זִינִין
 דְּתַרְשִׁין לִיהַ גְּלִיפִין בְּתַלְתַּת תְּלַת. וְשִׁמְחִין
 דְּמִסְאָבוּ הֵווּ בְּאַתְוֹן דְּתַלְתַּת תְּלַת. כְּלָהוּ גְּלִיפִי
 בְּקִסְרִין מְזִינִין, כְּגִוּוֹנָא דְלַעִילָא, לְמַחְוֵי לִיהַ זִיּוּנִין
 קִסְרִין לְגַבְיֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

עַל כָּלָּה כְּתִיב, דְּהָא עֵיטָא נָטַל עַל כָּלָּה, וּבְגִין
 לְשִׁיעָאָה לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל. וְכְלָהוּ הֵווּ זִינֵי מִשְׁרִיין
 עַל כָּלָּה, דְּהָת נָטַלָּא קַמְיֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

מִיָּד (שם פסוק ח) וַיִּחַזַּק ה' אֶת לֵב פְּרַעֲהַ וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה.
 מִיָּד רָמָה לָּא כְּתִיב, אֶלָּא בְּיַד רָמָה. אִיהִי יָד
 דְּכְתִיב בִּיהַ (שם לא), וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה,
 הַהִיא יָד הַגְּדוֹלָה אִיהִי יָד רָמָה.

לשון הקודש

היו מיני מחנות על כלה, שהיתה נוסעת
 לפניהם של ישראל.
מִיָּד - (שמות יד) וַיִּחַזַּק ה' אֶת לֵב פְּרַעֲהַ
 מִלֶּךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רָמָה. מִיָּד רָמָה לָּא
 כְּתוּב, אֶלָּא בְּיַד רָמָה. הִיא הַיָּד שְׂכַתוּב
 בָּהַ (שם) וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה.
 אֹתָהּ הַיָּד הַגְּדוֹלָה הִיא יָד רָמָה.

וְשִׁלְשָׁם עַל כָּלוּ - מה זה וְשִׁלְשָׁם? אֶלָּא
 מיני כשפים לו חקוקים בשלש שלש.
 ושמות של טמאה היו באותיות של
 שלש שלש. כלם חקוקים בקשרים
 מזינים, כמו שלמעלה, להיות לו כלי זין
 קשורים לישראל.
 על הכלה כתוב, שהרי עצה נטל על
 כלה, וכדי להשמיד את ישראל. וכלם

בְּהֵיָא שַׁעְתָּא, חָקִיק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהֵיָא
 יָד, כֹּל דְּיוֹקְנֵין, וְכֹל תַּיְלִין וְתוֹקְפִין
 דְּמַצְרָאֵי, כְּגוּנָא דְּאֵינוּן חֲרָשִׁין וְקַסְמִין דְּעַבְדוּ,
 בְּשַׁעְתָּא דְּהוּוּ אַתְיִין בְּחֲרָשָׁא דָּא. הֵהִיא יָד, הָוּה
 חָקִיק בֵּיהּ לְקַבְלֵיהּ דְּהֵהוּא חֲרָשָׁאֵי, וְאַתְבָּרַת קַמֵּיהּ
 דְּהֵהוּא דְּיוֹקְנָא דְּהָוּה חָקִיק בְּהֵהוּא יָד. הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (שם טו ו) יְמִינְךָ יי' נֶאֱדָרִי בַּפֶּתַח יְמִינְךָ יי'
 תִּרְעֵץ אוֹיֵב. וּבְגִין הַאי דְּמִיתִיד, דְּיוֹקְנֵין וְצִיּוּרִין
 חָקִיקְנָא בִּיד, כְּגוּנָא דְּסוּסוֹתָא דְּפִרְעָה. עַד חָכָא.

אַבְל בְּקִישׁוּרָא דְּמַלִּין, לָא אַתְקִשְׁרוּ. דְּאֵי חָכֵי,
 מֵאֵי הַאי לְגַבֵּי קָרָא דְּלַעִילָא, וּכְרָזָא
 דְּרַחִימוּ וְחֲדָוּהּ דְּתַשְׁבַּחְתָּא דָּא. מֵאֵי כְּעָאן חָכָא
 רְתִיבִין דְּפִרְעָה. וּמֵאֵי קָא אַתִּיב לְגַבֵּיהּ.

לשון הקודש

בפ"ח ימינך ה' תרעץ אויב. ומשום זה
 המיתיד, דיוקנאות וציורים חקקתי בך,
 כמו הסוסים של פרעה. עד כאן.

אַבְל בְּקִישׁוּר הַדְּבָרִים לָא נְקִשְׁרוּ. שְׂאֵם
 כְּדֵ, מַה זֶה לְגַבֵּי הַפְּסוּק שֶׁלְמַעֲלָה, וּכְסוּד
 שֶׁל אַהֲבָה וְשִׂמְחָה שֶׁל הַתְּשׁוּבָת הַזֶּה?
 מַה רוֹצִים כָּאן מְרַכְּבוֹת פִּרְעָה, וּמַה הוּא
 הַשִּׁיב לָהּ?

באותה שעה חקק הקדוש ברוך הוא
 ביד הזו כל הדיוקנאות וכל הצבאות
 והחוקים של המצרים, כמו שאותם
 הכשפים והקסמים שעשו, בשעה שהיו
 באים בפשוף הזה. אותה היד היה חקוק
 בה כנגד אותם המכשפים, ונשברה
 לפניו אותו הדיוקן שהיה חקוק באותה
 היד. והו שכתוב (שם טו) ימינך ה' נאדרי

אֵלֶּיךָ וְיָדָי בְּקִישׁוֹרָא דְרִזָּא חָדָא אִיהוּ.
 לְסוּסְתֵי בְּרַכְבֵּי פְרַעָה. אַחְדָּרְנָא לְמַלְכָּה
 קְדַמָּאָה. דְּכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִנֵּי לָהּ עַל כָּל
 אִינוּן אוּכְלוּסִין וּמְשִׁירֵין דְּלַתְתָּא לְמַחְוֵי רִישָׁא
 דְּלַהוּן. מִתְּהוּא זְמָנָא אִיהִי מְשַׁבַּחַת תְּדִיר, וְלֹא
 שְׂבִיכַת, וְכָל אוּכְלוּסִין דִּילָהּ מְשַׁבַּחַן תְּדִיר, וְלֹא
 שְׂבִיכוּ לְעֵלְמִין.

וְתוֹשְׁבַתָּא דְרַחֲמֵי דָא, הֵינּוּ שִׁירוּתָא, פִּד
 נְפַקַת מִמְּצָרִים, וְכָל אוּכְלוּסִין
 דְּלַעִילָא וְתַתָּא הֵווּ קַמָּה, וּכְדִין שְׂרִיאַת רַחֲמֵי
 דְּתוֹשְׁבַתָּא לְגַבֵּי עֵילָא. וְסוּסוֹן דְּפְרַעָה וְרַתִּיכוּי
 הֵווּ נְטֻלָן אַבְתְּרִייהוּ דִּישְׂרָאֵל, אִיהִי שְׂרִיאַת
 בְּתוֹשְׁבַתָּא דְרַחֲמֵי לְגַבֵּי עֵילָא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא פְעִי בְּתוֹשְׁבַתָּא בְּתַהוּא

לשון הקודש

וְתוֹשְׁבַתָּא שֶׁל הָאֱהָבָה הוּא הַיְתָה
 הָרֵאשִׁית, כְּשֶׁיֵּצֵא מִמְּצָרִים, וְכָל
 הָאוּכְלוּסִים שֶׁלְמַעַלָּה וּלְמַטָּה הֵיוּ לְפָנֶיהָ,
 וְאִזּוּ הִתְחִילָה אֲהַבַת הַתְּשׁוּבָה לְמַעַלָּה.
 וְסוּסֵי פְרַעָה וּמְרַבְבוֹתֵיהוּ הֵיוּ נוֹסְעִים
 אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל, הִיא הִתְחִילָה בְּתוֹשְׁבַתָּא
 שֶׁל אֱהָבָה אֶל מַעַלָּה.
 וְהַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רָצָה בְּתוֹשְׁבַתָּא

אֵלֶּיךָ שֶׁהִכֵּל בְּקִשְׁרֵי שֶׁל סוּד אַחַד
 הוּא, לְסוּסְתֵי בְּרַכְבֵּי פְרַעָה. חֲזַרְנוּ לְדַבֵּר
 הָרֵאשִׁוֹן. שְׂבִיכָאֵשׁ הַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מִנֵּה
 אוֹתָם עַל כָּל אוֹתָם הָאוּכְלוּסִים וְהַמְחַנּוֹת
 שֶׁלְמַטָּה לְהִיּוֹת הָרֵאשִׁי שֶׁלָּהֶם, מֵאוֹתוֹ
 הַזְּמַן הִיא מְשַׁבַּחַת תְּמִיד, וְלֹא שׂוֹכְכַת,
 וְכָל אוּכְלוּסֵיהָ מְשַׁבַּחִים תְּמִיד, וְלֹא
 שׂוֹכְכִים לְעוֹלָמִים.

זְמַנָּא, כְּמָא דְתַנִּינן דְכְתִיב (שם י"ד ב) וְלֹא קָרַב זֶה אֶל
זֶה כָּל הַלַּיְלָה. וְאִיהוּ אֲשֶׁתִּיק לָהּ מִגּוֹ תוֹשֵׁבְחָתָא
דְרַחֲמֵינוּ דְשָׂרִיאת.

פּוֹק חַוִּי, כְּלָה דְקִימָא בְרַחֲמֵינוּ לְמַחְמֵי לְבַעְלָהּ,
כִּד חֲמַאת לִיה, אֲתַעֲרַת רַחֲמֵינוּ לְגַבִּיחַ,
וְשָׂרִיאת לְשַׁבְחָא לְגַבִּיחַ. וְאִי אִיהוּ לָא בְעֵי
כְתוֹשֵׁבְחָתָא, מְשַׁתְּקָה בְשִׁתִּיקוּ מֵאֲתַעֲרוּתָא דְרַחֲמֵינוּ
דְשָׂרִיאת. אִיךְ שְׂכִיד לְבָה וְרַעוּתָהּ.

כִּיּוֹן דְטַבְעֵי כָּל אֵינּוֹן סוּסוֹן וְרַתִּיכִין דְפַרְעָה
בְּיַמָּא, וְחַמוּ יִשְׂרָאֵל כָּל אֵינּוֹן גְּבוּרָאן וְנִיִּסִין
דְעֵבֵד לֹון קוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא, שְׁבַחוּ יִשְׂרָאֵל
בְּאַרְעָא תוֹשֵׁבְחָתָא בְּנִינָה, וְקַבִּיל לֹון קוּדְשָׁא בְרוּךְ
הוּא, דְכְתִיב, (שם ט"ו א) אֲזַי יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיְי. לְבַתֵּר כִּד

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שֶׁהִתְחִילָה. אִיךְ שׁוֹכֵךְ לְבָה וְרַעוּתָהּ?
כִּיּוֹן שְׁטַבְעוּ כָּל אוֹתָם הַסּוּסִים
וְהַמְרַכְבּוֹת שֶׁל פַּרְעֹה בַּיָּם, וְרָאוּ יִשְׂרָאֵל
כָּל אוֹתָם גְּבוּרוֹת וְנִסִּים שְׁעָשָׂה לָהֶם
הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁבַחוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ
תְּשׁוּבַת בְּשִׁבְלָהּ. וְקַבֵּל אוֹתָם הַקּוּדֵשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת טו) אֲזַי יִשִּׁיר מֹשֶׁה
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה'. אַחַר
כֵּן בְּשִׁחְזוּרָה הַבְּאֵר, שְׁבַחוּ יִשְׂרָאֵל

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, כְּמוֹ שֶׁשִּׁנְּנוּ (שְׁמוֹת יד) וְלֹא
קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. וְהוּא הַשִּׁתִּיק
אוֹתָהּ מִתּוֹךְ תְּשׁוּבַחוֹת הָאֱהָבָה
שֶׁהִתְחִילָה.

צֵא וּרְאֵה, כְּלָה שְׁעוֹמֶדֶת בְּאֱהָבָה
לְרֵאוֹת בַּעֲלָהּ, בְּשִׂרְוָה אוֹתוֹ, מִתְעוֹרְרַת
אֱהָבָה אֵלָיו, וּמִתְחִילָה לְשַׁבַּח לוֹ. וְאִם
הוּא לֹא רוּעָה בְּתִשְׁבּוּחוֹת, מְשַׁתְּקָה
בְּשִׁתִּיקָה מֵהִתְעוֹרְרוֹת הָאֱהָבָה

אֶהְדָּר בִּירָא, שִׁבְחוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹשְׁבֵיחַתָּא בְּגִינָה.
 דְּכַתִּיב, אִזְ יִשִּׁיר יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת. אַתָּא
 יְהוֹשֻׁעַ וְשִׁבַּח תּוֹשְׁבֵיחַתָּא בְּגִינָה. אַתּוּ דְבוּרָה וּבָרַךְ
 וְשִׁבְחוּ תּוֹשְׁבֵיחַתָּא בְּגִינָה.

בֵּינָן דְּבִנְה שְׁלֵמָה בִּי מִקְדָּשָׁא, וְעֲלָמִין הָווּ כְּלָחוּ
 בְּשִׁיקוּלָא חָדָא, כְּדִין אִיהִי אֲתַעֲרַת רַחֲמֵינוּ
 וְתוֹשְׁבֵיחַתָּא עֵילָאָה, וְאַמְרַת מִילִין עֵילָאִין אֵילִין
 דְּתוֹשְׁבֵיחַתָּא וְרַחֲמֵינוּ לְגַבִּיהָ.

כְּדִין אִיהִי, מַגּוּ רַחֲמֵינוּ וְתִיאוּבְחָתָּא דְכְלָה, בְּעָא
 לְאַדְפוּרֵי לָהּ הַהוּא שְׁתִּיקוּ דְעַבְד לָהּ
 לְמִשְׁתַּק, וְלֹא בְעָא בְּתוֹשְׁבֵיחַתָּא, פְּתַח וְאָמַר,
 לְסַסְתִּי בְּרַכְבֵּי פְרַעָה, כִּד אֵינּוּן סוּסָנוּן וְרַתִּיכִין
 דְּפְרַעָה הָווּ אֲתִיּוּן וְרַדְפִּין אֲבַתְרִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל,
 דְּמִיתִיד רַעֲיָתִי, אֲשֵׁתִיקִית לָךְ בְּאַשְׁתוּקָא. דְּמִיתִיד:

לשון הקודש

אֵלִיו.

אִזְ הוּא, מִתּוּךְ אֲהַבָּה וְתִשׁוּקַת הַכְּלָה,
 רָצָה לְהוֹכִיר לָהּ אוֹתָהּ שְׁתִּיקָה שְׁעָשָׂה
 לָהּ לְשִׁתְקָה, וְלֹא רָצָה בְּתִשְׁבַּחַתָּא. פְּתַח
 וְאָמַר, (שיר א) לְסַסְתִּי בְּרַכְבֵּי פְרַעָה.
 כְּשֵׁאוֹתָם הַסּוּסִים וְהַמְּרַכְבוֹת שֶׁל פְּרַעָה
 הָיוּ בָאִים וְרוֹדְפִים אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל –
 דְּמִיתִיד רַעֲיָתִי, הַשְׁתַּקְתִּי אוֹתְךָ

תִּשְׁבַּחַתָּא בְּשִׁבְלָהּ, שְׁכַתוּב אִזְ יִשִּׁיר
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת. בָּא יְהוֹשֻׁעַ
 וְשִׁבַּח תִּשְׁבַּחַתָּא בְּשִׁבְלָהּ. כְּאוּ דְבוּרָה
 וּבָרַךְ וְשִׁבְחוּ תִשְׁבַּחַתָּא בְּשִׁבְלָהּ.

בֵּינָן שְׁבִנְה שְׁלֵמָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
 וְכָל הָעוֹלָמוֹת הָיוּ בְּמִשְׁקַל אֶחָד, אִזְ הִיא
 עוֹרָרָה אֲהַבָּה וְתִשְׁבַּחַתָּא עֲלִינוּנָה, וְאַמְרָה
 דְּכָרִים עֲלִינוּנִים אֵלוּ שֶׁל תִּשְׁבַּחַתָּא וְאַהֲבָה

כִּמְא דְאַתְמָר, (ויקרא י ג) **וַיֵּדֶם אֶהֱרֵן.** (יהושע י ב) **שְׁמֵשׁ**
בְּגִבְעוֹן דּוּם.

וְעַם כָּל דָּא, הָכִי אֶצְטְרִיךְ, דְּהָא בְּהָהוּא זְמַנָּא
עַד בְּעוֹן, בְּגִינָא וְאֶכְלוּסִין דְּאַרְעָא, וְכָל תִּיקוּנֵינָא
דִּילְךָ, לָא הוּוּ שְׁלַמִּין כְּדָקָא יָאוּת, וְאַתְּ לָא הוּוּת
מִתְעַטְרָא בְּהוּ כְּדָקָא יָאוּת בְּתִיקוּנֵיךְ.

אַבְל הַשְּׁתָּא נָאוּ לְחֵינְךָ בְּתוֹרִים, כִּמְא יָאִין כָּל
תִּיקוּנֵינָא דִּילְךָ, וְכִמְא שְׁפִירִין אֵינּוֹן בְּתוֹרִים,
דְּכִבְרָ קְבִילוּ אוֹרֵייתָא, תוֹרָה שְׁכַבְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעֲל
פְּהַ, וְאַתְעַטְרַת בְּהוּ. מַה דְּלָא הוּוּת מִקְדָּמַת דְּנָא.

וּבְגִין כְּךָ דְּמִיתִיךְ רַעֲיָתִי, וְלָא בְּעֵינָא
בְּתוֹשְׁבַחְתִּיךְ, וְאַתְעָרוּ דְּרַחֲמֵינִי דִּילְךָ, בְּגִין
דְּאַתְּ עֵרוּם וְעֶרְיָה, וְלָא הוּוּת מִתְתַּקְנָא בְּתִיקוּנֵינָא.
וְהַשְּׁתָּא כִּמְא יָאִין תִּיקוּנֵינָא דִּילְךָ, וְרַעוּתָא דִּילִי כְּךָ,

לשון הקודש

נָאִים כָּל הַתְּקוּנִים שְׁלָךְ, וְכִמְא יָפִים הֵם
בְּתוֹרִים, שְׁכַבְרָ קְבִילוּ תוֹרָה, תוֹרָה
שְׁכַבְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעֲל פְּהַ, וְהַתְעַטְרָה
בְּהֵם מַה שְׁלָא הוּוּת מִקְדָּם לְכֵן.

וּמִשּׁוּם כְּךָ דְּמִיתִיךְ רַעֲיָתִי, וְלָא רַעֲיָתִי
בְּתוֹשְׁבַחְתִּיךְ וְהַתְעוֹרְרוּת אֶהְבַּתְךָ,
מִשּׁוּם שְׁאַתְּ עֵרוּם וְעֶרְיָה, וְלָא הוּוּת
מִתְתַּקְנָת בְּתִיקוּנִים. וְכַעַת כִּמְא נָאִים

בְּהַשְּׁתָּקָה. דְּמִיתִיךְ, כִּמְו שְׁנַאֲמַר וַיֵּדֶם
אֶהֱרֵן. שְׁמֵשׁ בְּגִבְעוֹן דּוּם.

וְעַם כָּל זֶה כְּךָ צְרִיךְ, שְׁהֵרִי בְּאוּתוֹ זְמַן
עַד עַתָּה, הַבְּנִים וְהַאֹכְלוּסִים שְׁבַעֲרִין
וְכָל הַתְּקוּנִים שְׁלָךְ לָא הִיוּ שְׁלַמִּים
כְּרָאוּי, וְאַתְּ לָא הוּוּת מִתְעַטְרַת בְּהֵם
כְּרָאוּי בְּתִיקוּנֵיךְ.

אַבְל עֲכָשׁוּ נָאוּ לְחֵינְךָ בְּתוֹרִים, כִּמְא

וּבְמִילֵי תוֹשֵׁב־חַתִּיךָ. צוֹאֲרֵךְ, הָא אֵית לָךְ בֵּי
מִקְדָּשָׁא בְּאַרְעָא, בְּגוּוּנָא דְכְּלָהוּ צִיּוּרִין עֵילָאִין
וּכְמָה צְדִיקִים וְחֲסִידִים עָאֲלִין בְּגוּיָה.

וְהַשְׁתָּא דְאֵת מְתַעֲפָרָא בְּתִיקוּנֵיךְ, וּבְשְׁלִימוֹ
דְּלָהוֹן, הָא כָּל מְקוּרִין עֵילָאִין, וְכָל
בְּרִינִין וְשִׁיפִין הָא אֵינּוֹן לְגַבְדֵּי, לְקַבְּלָא לָךְ,
וְלֹא־תִקְנָא לָךְ בְּתִיקוּנֵינִין עֵילָאִין.

וְעַל דָּא תוּרֵי זָהֵב נַעֲשֶׂה לָךְ, נַעֲשֶׂה וּדְאֵי, אַעֲשֶׂה
לָא כְּתִיב, אֲלֵא נַעֲשֶׂה, מִירִישָׁא דְנִקְוּדָה
עֵילָאָה, עַד יְסוּדָא תַתָּאָה, נְתַקֵּן לָךְ, וְנַעֲבִיד לָךְ
מִסְטָרָא דְזָהֵב, דְּתַמְן אַתְּעָרוּ דְרַחֲמֵינוּ. עִם נִקְוּדוֹת
הַכֶּסֶף, מִסְטָרָא דִימִינָא.

לְאַחֲזָאָה, דְּהָא אַתְּעָרוּ דְלַעֲיֵלָא, לָא אַתְּעָר וְלָא
אַתְתַּקֵּן לְגַבְתָּהּ, אֲלֵא כִּד אַתְתַּקְנָא

לשון הקודש

עליונים.

וְעַל זֶה (שיר א) תוּרֵי זָהֵב נַעֲשֶׂה לָךְ. נַעֲשֶׂה
וּדְאֵי. לֹא כְּתוּב אַעֲשֶׂה, אֲלֵא נַעֲשֶׂה,
מִרְאֵשׁ הַנִּקְוָה הַעֲלִינָה עַד הַיְסוּד
הַתַּחְתּוֹן נְתַקֵּן אוֹתָךְ, וְנַעֲשֶׂה לָךְ מִן הַצַּד
שֶׁל זָהֵב, שְׁשֵׁם הַתְּעוּרָרוֹת שֶׁל אַחֲבָה.
עִם נִקְוּדוֹת הַכֶּסֶף - מִצַּד הַיָּמִין.

לְחַרְאוֹת, שְׁהֲרֵי הַתְּעוּרָרוֹת שֶׁל מַעֲלָה
אֵינָן מְתַעֲרָרִת וְאֵינָן מְתַתְּקֶנֶת אֵלֶיךָ, אֲלֵא

הַתְּקוּנִים שֶׁלָּךְ, וְרַצוּנֵי כָּךְ, וּבְדַבְרֵי
תוֹשֵׁב־חַתִּיךָ. צוֹאֲרֵךְ - הֲרֵי יֵשׁ לָךְ בֵּית
מִקְדָּשׁ בְּאַרְצֵיךְ, בְּגוּוֹן שֶׁל כָּל הַצִּיּוּרִים
הַעֲלִינִים, וּכְמָה צְדִיקִים וְחֲסִידִים
נִכְנָסִים לְתוֹכוֹ.

וְעַכְשָׁיו שְׂאֵת מְתַעֲפָרֶת בְּתִיקוּנֵיךְ
וּבְשִׁלְמוֹת שְׁלָחֶם, הֲרֵי כָּל הַמְקוּרֹת
הַעֲלִינִים וְכָל הַדְּרָגוֹת וְהַאֲיִבְרִים הֲרֵי
הֵם אֵלֶיךָ, לְקַבְּלָהּ, וְלְתַמְן אוֹתָךְ בְּתִיקוּנֵים

אִיהוּ בְּקִדְמִיתָא בְּתִיקוּנֵי דְהָאֵי עֲלָמָא. כִּיּוֹן
 דְּתִיקוּנֵין דְּהָאֵי עֲלָמָא אֲתַתְּקֵנוּ בְּהַּ בְּדָקָא יָאוּת,
 כִּדִּין תִּיקוּנֵי דְלַעֲיָלָא מִתְּתַקְּנֵי בְּהַּ, וַיְהִי לָהּ תוֹרֵי
 זָהָב עִם נְקוּדוֹת הַכֶּסֶף. תוֹרֵי, כְּמָה דְאֵת אָמַר (אסתר)
 ב טו) תוֹר אֶסְתֵּר בַּת אַבְיָחִיל.

וְעַל דָּא, כִּד רְדָפִין סוּסוֹן דְּרַכְבֵּי פְרַעָה,
 דְּמִיתִיד, דְּלֹא תִשְׁבַּח וְלֹא תִתְעַר רְחִימוּ
 לְגַבְאֵי. כִּיּוֹן דְּתִיקוּנֵין דִּילָךְ לְתַתָּא לֹא תוּיִין.
 וְהַשְׁתָּא יָאוּת הוּא, דְּהָא נָאוּ לְחִינֵךְ בִּתְוֹרִים
 וְגו', וְדָאֵי תוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ וְגו', וְנִתְתַקֵּן לָךְ
 בְּדָקָא יָאוּת. וְכָל חַד וְחַד כְּפּוּם אֲוֶרְחֵי, וּמְלִין
 הָכֵי מִתְקַשְׁרֵן.

לְסִסְתֵּי בְּרַכְבֵּי פְרַעָה וְגו', כְּתִיב (שמות יג כא) וְה'
 הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן וְגו'.

לשון הקודש

אֲהַבָּה אֵלַי, מְשׁוּם הַתְּקוּנִים שֶׁלָּךְ
 שְׁלֹמֶטָה אֵינָם. וְכַעַת נֶאֱחָה הוּא, שְׁהָרֵי
 נָאוּ לְחִינֵךְ בִּתְוֹרִים וְגו', וְדָאֵי תוֹרֵי זָהָב
 נַעֲשֶׂה לָךְ וְגו', וְנִתְתַקֵּן אוֹתָךְ כְּרָאוּי, וְכָל
 אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי דְרַבּוֹ, וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ
 נְקֻשָּׁרִים.

לְסִסְתֵּי בְּרַכְבֵּי פְרַעָה וְגו' (שיר א). כְּתוּב
 (שמות יג) וְה' הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן

כְּשֶׁהוּא מִתְתַקֵּן כְּרָאוּשׁוּנָה בְּתִיקוּנֵי
 הָעוֹלָם הַזֶּה. כִּיּוֹן שֶׁנִּתְתַקְּנוּ בְּהַּ תְּקוּנֵי
 הָעוֹלָם הַזֶּה כְּרָאוּי, אֲזַי הַתְּקוּנִים
 שְׁלֹמֶעֱלָה מִתְתַקְּנִים בְּהַּ, וְנוֹתְנִים לָהּ
 תוֹרֵי זָהָב עִם נְקוּדוֹת הַכֶּסֶף. תוֹרֵי, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (אסתר א) תוֹר אֶסְתֵּר בַּת אַבְיָחִיל.

וְעַל זֶה, כְּשֶׁרוֹדְפִים הַסּוֹסִים שֶׁל רַכְבֵּי
 פְרַעָה – דְּמִיתִיד, שְׁלֹא תִשְׁבַּח וְלֹא תִעִיר

בְּשַׁעֲתָא דְאַפִּיק לִזְוֵן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
 מִמְּצָרִים, לָא הוּוּ בְּעָאן לְמִיזַל בְּמִדְבְּרָא בְּאוּרַח
 נְגִיבוֹ. דִּהוּוּ רְגִילִין בְּמִצְרִים, דִּהוּוּא בְּנִגְתָּא
 דְעֵדוּן, בְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (בראשית יג י) כִּנְן ה' בְּאַרְצֵן
 מִצְרַיִם. דִּהוּוּ אֲזִלִין בְּאַתְרֵן נְגִיבוֹ בְּאוּרַחָא,
 בְּחֻרְבָּא בְּלֹא יִישׁוּבָא.

מָה עֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׂדֵר קְדָמֵיהוּ
 שְׂכִינְתָּא, דִּהְיוּת אֲזִלַת בְּכָל גְּוֹנִין דְזַחְרָא,
 בְּכָל גְּוֹנִין דְתִיאֹבְתָא, וְהוּוּ רְהִיטֵי אֲבַתְרָה לְמַחְמֵי
 בְּתִיאֹבְתָא. וּבְגִין כֶּךָ הוּוּ רְהִיטֵין אֲבַתְרָה, וְאֲזִלִי,
 וְלֹא הוּוּ מְתַעֲפְבֵי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵבֵד לִזְוֵן
 חֲבִי, כִּי חִיבֵי דְלֹא יִתְעַכְבּ קְדוּשָׁא דְשָׁמַא עַל יַמָּא,
 דְאִיהוּ (נִיֵּא בְּגִין דְלֹא יִתְעַכְבּ וְקִירוֹ דְשָׁמַיָּא בְּעֵלְמָא אִיהוּ) הָהּ בְּעֵי
 לְאַתִּיקְרָא בְּגוֹ כָּל עַמְמִין דְאַרְעָא.

לשון הקודש

הַגְּוֹנִים שֶׁל זֶה־רִיבֵנו, בְּכָל הַגְּוֹנִים שֶׁל
 תְּשׁוּקָה, וְהֵיוּ רְצִים אַחֲרֶיהָ לְרֵאוֹת
 בְּתִשׁוּקָה. וּמִשׁוֹם כֶּךָ הֵיוּ רְצִים אַחֲרֶיהָ,
 וְהוֹלְכִים, וְלֹא הֵיוּ מְתַעֲפְבִים. וְהַקְּדוּשָׁא
 בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה לָהֶם כֶּךָ, כֶּךָ שְׁלֹא
 יִתְעַכְבּ קְדוּשַׁת הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ, שֶׁהוּא (כְּדִי
 שְׁלֹא יִתְעַכְבּ כְּבוֹד שְׁמוֹ בְּעוֹלָם הוּא) הִלְדָּה רוּחָהּ
 לְהַתְּכַבֵּד בְּתוֹךְ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ.

וְגו'. בְּשַׁעֲתָא שְׁהוּצִיא אוֹתָם הַקְּדוּשָׁא בְּרוּךְ
 הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמְּצָרִים, לֹא הֵיוּ רוּצִים
 לְלַכֵּת בְּמִדְבַר בְּדֶרֶךְ יְבֻשָׁה, שֶׁהֵיוּ
 רְגִילִים בְּמִצְרַיִם שֶׁהִיָּתָה כְּמוֹ גֶן עֵדֶן, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר בְּגִין ה' בְּאַרְצֵן מִצְרַיִם. שֶׁהֵיוּ
 הוֹלְכִים בְּמִקוֹם יְבֵשׁ בְּדֶרֶךְ, בְּחֻרְבַּי בְּלִי
 יִשׁוּב.

מָה עָשָׂה הַקְּדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא? שְׁלַח
 לְפָנֵיהֶם שְׂכִינְתָּה, שֶׁהִיָּתָה הוֹלְכֵת בְּכָל

בְּגִוּוֹנָא דְאֵלִין אֲזֵלִין בְּבַהִילוֹ, אוֹף הָכִי עֶבֶד
 פְּרַעַה בְּרִתִּיכּוּי וְסוּסָוֹן דִּילֵיהּ, בְּגִין
 לְמַרְדֵּף בְּבַהִילוֹ, דְּלֹא יִתְעַכְּבוּן רִתִּיכּוּי בְּאוֹרְחָא.
 מָה עֶבֶד. נָטַל סוּסָוֹן נוֹקְבֵי וְסוּסָוֹן דְּכוּרֵי, וְשׂוּי
 נוֹקְבֵי לְקַמְיֵיהוּ וּדְכוּרֵי מֵאַחֲזָרָא, דְּכוּרֵי הוּוּ רְהֵטֵי
 בְּתַר נוֹקְבֵי, וְנוֹקְבֵי הוּוּ רְהֵטֵי מִקַּמֵי דְּכוּרֵי, וְאֵלִין
 וְאֵלִין הוּוּ רְהֵטֵי בְּבַהִילוֹ. וְדָא עֶבֶד פְּרַעַה
 בְּחֻכְמָתָא, לְמַרְדֵּף בְּבַהִילוֹ אֶבְתְּרֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל.

בִּיּוֹן דְּאֲדַבֵּיק לֹזֵן, וּבְעָא לְאַנְחָא קֶרְבָּא בִּישְׂרָאֵל,
 נָטַל נוֹקְבֵי וְחָגַר לֹזֵן לְאַחֲזָרָא, וּדְכוּרֵי
 לְקַמְיֵיהוּ, בְּגִין לְיֹאשְׁא רִתִּיכּוּי. כֶּךָ בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב,
 וְה' הִלֵּךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם, וּלְבַתֵּר כְּתִיב, (שמות יד ט) וַיִּסַּע
 מִלֶּאדָּה הָאֱלֹהִים הַהִלֵּךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךְ
 מֵאַחֲרֵיהֶם. וַיִּסַּע, בְּגִין דִּיתֵיִיאֲשׁוּן יִשְׂרָאֵל, וַיְהוֹן

לשון הקודש

פְּרַעַה עֲשָׂה בְּחֻכְמָה, לְרַדֵּף בְּחַפְזוֹן אַחֲרֵי
 יִשְׂרָאֵל.

בִּיּוֹן שֶׁהַשֵּׁיג אוֹתָם, וְרָצָה לְעַרְךְ קָרֵב עִם
 יִשְׂרָאֵל, נָטַל הַנְּקֻבוֹת וְחָגַר אוֹתָן לְאַחֲזָרָא,
 וְהַזְכָּרִים לִפְנֵיהֶם, כְּדֵי לְזַרוֹ אֶת
 מְרַכְּבוֹתָיו. כֶּךָ בְּרֵאשׁוֹנָה כְּתוּב וְה' הִלֵּךְ
 לִפְנֵיהֶם יוֹמָם, וְאַחַר כֶּךָ כְּתוּב (שם יד) וַיִּסַּע
 מִלֶּאדָּה הָאֱלֹהִים הַהִלֵּךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה

כִּמּוֹ שְׂאֵלָה הִלְכוּ בְּחַפְזוֹן, אִף כֶּךָ עֲשָׂה
 פְּרַעַה בְּמְרַכְּבוֹת וְהוֹסוּסִים שְׁלוֹ, כְּדֵי
 לְרַדֵּף בְּחַפְזוֹן, שְׂאֵל יִתְעַכְּבוּ מְרַכְּבוֹתָיו
 בְּדַרְךָ. מָה עֲשָׂה? נָטַל סוּסוֹת נְקֻבוֹת
 וְסוּסִים זְכָרִים, וְשֵׁם הַנְּקֻבוֹת לִפְנֵיהֶם
 וְהַזְכָּרִים מֵאַחֲזָרָא. הַזְכָּרִים הָיוּ רָצִים אַחַר
 הַנְּקֻבוֹת, וְהַנְּקֻבוֹת הָיוּ רָצוֹת מִלִּפְנֵי
 הַזְכָּרִים, וְאֵלּוּ וְאֵלּוּ הָיוּ רָצִים בְּחַפְזוֹהּ, וְזֶה

נְטִירִין. וְכָל אֵינֹן גִּירִין, וּבְלִסְטָרָאִין, וְאַבְנִין,
 וְקוֹלְפִין, דְּהוּוּ רַמָּאן לְגַבְיִיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, לָא מָטוּ
 לֹון. וְהֵינֵנוּ דְכְתִיב, (שם יד יג) הִתְיַצְבוּ וּרְאוּ, וּבְגִין כְּךָ
 דְּמִיתִיד, בְּהֵחֵא גְוֹנָא מִפִּשׁ.

כִּיּוֹן דְּאֵינֹן אוּכְלוּסִין אֲתַעְבְּרוּ, וְחִמוּ כָּל אֵינֹן
 נָסִין וּגְבוּרָן דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עַל
 יִמָּא, כְּדִין נָאוּ לְחִינְךָ בְּתוּרִים, אֲתַתְּקֵנוּ יִשְׂרָאֵל
 בְּרָזָא דְמַהִימְנוּתָא, דְּכְתִיב (שם יד לא) וַיֹּאמִינוּ בְּה'
 וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ. וְקָבְלוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרֵייתָא עַל טוֹרָא
 דְּסִינַי, תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב וְתּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה, וּכְדִין
 אֲתַתְּקֵנוּ כּוּלָּא, עֵילָא וְתַתָּא כְּדָקָא יָאוּת.

נָאוּ לְחִינְךָ בְּתוּרִים, תָּא חֲזִי, כָּל גְּוֹנִין דְּלָגוּ, וְכָל
 מַחְשְׁבִין וְרַעוּתִין דְּעֵלְמָא דְּאֵינֹן גּוּ לְבָא,
 כּוּלְהוּ אֲתַחֲזוּן בְּאַנְפִין. וּבְאַנְפִין אֲשַׁתְּמוּדְעָא בְּרַ נֶשׁ

לשון הקודש

כְּרִידָה הוּא עַל הַיָּם, אֲזִי נָאוּ לְחִינְךָ
 בְּתוּרִים, הִתְתַּקְּנוּ יִשְׂרָאֵל בְּסוּד הָאֲמוּנָה,
 שְׂפַתוֹב (שם) וַיֹּאמִינוּ בְּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ.
 וְקָבְלוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה עַל הַר סִינַי, תּוֹרָה
 שְׂבַכְתָּב וְתּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה, וְאִזּוּ הַכָּל
 הִתְתַּקְּנוּ, מַעֲלָה וּמַטָּה כְּרָאוּי.

נָאוּ לְחִינְךָ בְּתוּרִים (שיר א). בָּא וּרְאָה, כָּל
 הַגְּוֹנִים שְׂבַכְּנִים, וְכָל הַמַּחְשְׁבוֹת
 וְהַרְצוֹנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁהֵם בְּתוֹךְ הַלֵּב,

יִשְׂרָאֵל וְיִלְךְ מֵאַחֲרֵיהֶם. וַיִּסַּע, כְּדִי
 שְׂוִידְרוּ יִשְׂרָאֵל וַיְהִיו שְׂמוּרִים, וְכָל
 אוֹתָם חֲצִים וּבְלִסְטָרָאוֹת וְאַבְנִים
 וּמְקוֹלוֹת שֶׁהִיוּ זוֹרְקִים עַל יִשְׂרָאֵל, לָא
 הִגִּיעוּ אֲלֵיהֶם. וְהֵינֵנוּ מַה שְׂפַתוֹב הִתְיַצְבוּ
 וּרְאוּ, וּמִשּׁוּם כְּךָ דְּמִיתִיד, כְּאוֹתוֹ נִגְן
 מִפִּשׁ.

כִּיּוֹן שְׂאוֹתָם הָאוּכְלוּסִים עֲבְרוּ, וּרְאוּ כָּל
 אוֹתָם נָסִים וּגְבוּרוֹת שֶׁעָשָׂה הַקּוּדְשׁ

מֵאֵן אִיהוּ. אִי עוֹבְדוֹי לְטֹב, אִי עוֹבְדוֹי לְבִישׁ. כְּמָה
 דָּאתְ אָמַר, (ישעיה ג ט) תְּפָרַת פְּנֵיהֶם עֲנִתָה בָם.
 וְהִשְׁתָּא דְתִיקוּנִין דְּכֹלָא בְּלָחוּ בְּדָקָא יָאוּת,
 בְּתִיקוּנִין דְּכַשְׂרָאן, בְּתִיקוּנִין דְּעוֹבְדִין טְבִין, מִיַּד
 נָאוּ לְחֵיךְ בְּלָא כִּיסוּפָא בְּלָל.

וְכָל דָּא חַוִּי בְּזִמְנָא דְאִתְבְּנִי בִּי מִקְדָּשָׁא,
 וְעֲלָמִין כּוּלְחֹן בְּחֶדְוָא, עֵילָא וְתַתָּא, וְכַדִּין
 אִתְתַּקְּנוּ אַנְפִּין בְּדָקָא חַוִּי. אִתְחַבְּרוּ אַנְפִּין בְּאַנְפִּין
 בְּדָקָא חַוִּי.

לְחֵיךְ, וְלָא כְּתִיב פְּנִיךְ, בְּגוֹן דְּכּוּלָּא חַד, אֲבָל
 לְחַיִּים, אֵינּוּן מִתְקַנְן צְפִצּוּפָא וּמִלּוּלָא
 לְאַסְתְּכָלָא בְּחוּ. וּבְגִין כֶּךָ, שִׁירְתָּא דָּא (דף 9 ע"ב)
 אִתְתַּקְּנָא הִשְׁתָּא, יִתִּיר מִשְׁאָר זְמַנִּין דְּעֲלָמָא. (ע"ב)

לשון הקודש

וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה, מַעֲלָה וּמִטָּה, וְאִזוּ
 הַתְּתַקְּנוּ הַפְּנִים כְּרָאוּי, הַתְּחַבְּרוּ פְּנִים
 בְּפְנִים כְּרָאוּי.

לְחֵיךְ, וְלָא כְּתוּב פְּנִיךְ, מִשּׁוּם שֶׁהִפְלִי
 אַחַד, אֲבָל לְחַיִּים, הֵם מִתְקַנִּים צְפִצּוּף
 וְדַבּוּר לְהַסְתַּכֵּל בָּהֶם. וּמִשּׁוּם כֶּךָ הַשִּׁירָה
 הַזֹּאת הַתְּתַקְּנָה עִכְשָׁנוּ יוֹתֵר מִשְׁאָר הַזְּמַנִּים
 שֶׁל הָעוֹלָם.

כָּלֶם נִרְאִים בְּפְנִים. וּבְפְנִים נוֹדַע מִיְהוּ
 הָאָדָם, אִם מַעֲשָׂיו לְטוֹב וְאִם מַעֲשָׂיו
 לְרָע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הַפְּרַת פְּנֵיהֶם עֲנִתָה
 בָּם. וְעִכְשָׁנוּ שֶׁהַתְּקוּנִים שֶׁל הַכֹּל כָּלֶם
 כְּרָאוּי, בְּתִיקוּנִים כְּשָׂרִים, בְּתִיקוּנִים שֶׁל
 מַעֲשִׂים טוֹבִים, מִיַּד נָאוּ לְחֵיךְ, בְּלָא
 בּוֹשָׁה בְּלָל.

וְכָל זֶה הֵיךְ בְּזִמְן שֶׁנִּבְנְהָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,

כְּתִיב, (בראשית טו ד) וְהִנֵּה דְבַר ה' אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִרְשֶׁךָ זֶה כִּי אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ הוּא יִרְשֶׁךָ. וְכִי אֲבָרְהָם דִּהְיֶה אָזִיל בְּשָׁלִימוֹ לְגַבִּי מֶלֶכָא קִדִּישָׁא, אִיךָ לֹא הָאֲמִין בְּמֵאמְרֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּכַמָּה זִמְנִין דִּיאַמַר לִיה דְּלַהוּוֹן לִיה בְּנִין, דְּכְתִיב (שם ה) וַיֹּצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה, (שם יב ז) לְזַרְעֶךָ אֶתְּן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת. וְלָבֶתֶר אִיהוּ אָמַר, וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי.

שְׁפִיל לְרִישִׁיה דְּקָרָא, מַה כְּתִיב, (שם ב) וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי. וְכְתִיב (שם ג) הֵן לִי לֹא נִתְּתָה זָרַע וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי. אֲלָא בְּקַדְמֵיתָא אֲבָרְהָם הָוָה הֵימִין בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָוָה מְסַתְּפֵל בְּכוּכְבֵּיָא וּבְתַנֵּי מוֹלָגֵיא, וְהָוָה חָזִי דְּלֹא יְהִי לִיה בֶּר. בְּנִין דְּעַד כְּעַן לֹא הָוָה דְּבִיק בְּדְבִיקוֹ דְּמֵאֲרִיָּה.

לשון הקודש

הוא אומר והנה בן ביתי יורש אתי? **הַפֵּט** לראש הפסוק, מה כתוב? (שם) ואנכי הולך ערירי. וכתוב (שם) הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי. אלא בראשונה אברהם היה מאמין בקדוש ברוך הוא, והיה מסתפל בכוכבים ובמזלות הללו, והיה רואה שלא יהיה לו בן, משום שעד עתה לא היה דבק

כְּתוּב (בראשית טו) וְהִנֵּה דְבַר ה' אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִרְשֶׁךָ זֶה כִּי אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ הוּא יִרְשֶׁךָ. וְכִי אֲבָרְהָם שְׁהִיָּה הוֹלֵךְ בְּשִׁלְמוֹת אֲצֵל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ, אִיךָ לֹא הָאֲמִין בְּמֵאמְרֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַמָּה פְּעָמִים שְׁאֲמַר לוֹ שְׂיִהְיֶה לוֹ בְּנִים, שְׁכְּתוּב (שם ה) וַיֹּצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה, (שם יב) לְזַרְעֶךָ אֶתְּן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת, וְאַחַר כֵּךְ

פִּינּוֹן שְׁכַתוֹב וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה, וַאֲפִיק לִיהּ
 מִתְּהוּא אֹרְחָה, וְקָרִיב לִיהּ לְגַבִּיּוּהּ לְפִנְיֵהּ לְחַנְיָהּ,
 לְמַנְדַּע אֹרְחִין אֲחֵרִינִין דְּחֻכְמָתָא, וַאֲפִיק לִיהּ
 מִתְּהוּא טִיּוּרֵי דְּמִזְלֵי, וַאֲמַר לִיהּ, אַבְרָם אֵינּוּ
 מוֹלִיד, אַבְרָהָם מוֹלִיד. וְדָא (שם יז ה) וְלֹא יִקְרָא עוֹד
 אֶת שְׁמֵךְ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֵךְ אַבְרָהָם כִּי אַב הַמּוֹן
 גּוֹיִם נִתְּתִיד.

מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּלִית בְּכֹל אֲתוּוֹן אֶת
 דְּמִתְּקַנָּא לְאוֹלְדָא, בַּר אֶת ה'. הַאי אֶת,
 אִיהִי מִתְּקַנָּא לְמַעַבְד פִּירִין וְאִיפִין יִתִּיר מְכַל
 שְׂאָר אֲתוּוֹן. וּבְגִין כֶּךָ אִיהִי פְתִיחָא מְכַל סְטָרִין.
 וְאִי תִימָא, אֶת דָּא לָא אַצְטְרִיד לִיהּ לְאַבְרָהָם
 לְאַתּוּסְפָא לִיהּ, דְּהָא לָאו דִּילִיּוּהּ הוּא, ה'
 אִיהִי נִוְקְבָא בְּכֹל אֲתֵר, וְתִינַח לְשָׂרָה לְמַהוּי אֶת
 דָּא רְשִׁימָא בְּגוּוּהּ.

 לשון הקודש

בדיקנות של רבנו.

המון גוים נתתיך.

מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂאִין בְּכֹל הָאוֹתִיּוֹת
 אוֹת שְׁמִתְקַנַּת לְהוֹלִיד, פְּרַט לְאוֹת ה'.
 הָאוֹת הַזֹּאת הִיא מִתְקַנַּת לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת
 וְתוֹלְדוֹת יוֹתֵר מְכַל שְׂאָר הָאוֹתִיּוֹת,
 וּמִשּׁוּם כֶּךָ הִיא פְּתוּחָה מְכַל הַצְּדִידִים.
 וְאִם תֹּאמַר, הָאוֹת הַזֹּאת לָא אַצְרִיד לּוֹ
 לְאַבְרָהָם לְהַתּוֹסֵף לוֹ, שְׁהָרִי אֵינָה שְׁלוֹ

פִּינּוֹן שְׁכַתוֹב וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה, הוֹצִיא
 אוֹתוֹ מִן אוֹתָהּ הַדְּרָךְ, וְקָרְבוּ אֵלָיו
 לַעֲבוּדָתוֹ, לְדַעַת דְּרָכִים אַחֲרוֹת שֶׁל
 חֻכְמָה, וְהוֹצִיאוּ מֵאוֹתָם הַנְּחוּשִׁים שֶׁל
 הַמְּזוֹלוֹת, וַאֲמַר לוֹ: אַבְרָם אֵינּוּ מוֹלִיד,
 אַבְרָהָם מוֹלִיד. וְזֶה וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת
 שְׁמֵךְ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֵךְ אַבְרָהָם כִּי אַב

אַלָּא תִּירִי הַהִי"ן אֵינּוֹן, חַד עֵילָאָה, וְחַד תַּתָּאָה.
 חַד עֵלְמָא דְדְכוּרָא, וְחַד עֵלְמָא תַּתָּאָה,
 דְּאִיתּוּ עֵלְמָא דְנוּקְבָא. בֵּינּוֹן דְּאֵתּוּסְפָּה ה' בְּאַבְרָהָם,
 אֹר קַדְמָאָה דְּהָוָה הָאִי ה' מִתְעַטְפָּה בֵּיהּ, נָפִיק
 וְעֵבֵד אֵיבִין. וְאַתְרָשִׁים אַבְרָהָם בְּהָהוּא דְרָגָא
 עֵילָאָה דִּילִיָּהּ, בְּחֵילָא דְהָאִי ה' עֵילָאָה, דְּהָא לִית
 חֵילָא וְתוּקְפָא לְהָהוּא אֹר קַדְמָאָה, בַּר ה'. וּבְגִין
 כֶּךָ נָטִיל תְּהוּא אֹר קַדְמָאָה, אֶת ה' עֲמִיָּה,
 וְאַתְיִשְׁב בְּדַרְגִּיָּהּ, דְּהָא סָלִיק לְמַתְוֵי עֵבֵד תּוּלְדִין.

תִּירִין אֵתּוּן רְשִׁימִין הָכָא, דְּאֵינּוֹן סָלִיקוּ לְעֵלְמָא
 עֵילָאָה, וְאֵינּוֹן ה"ם. אֶת ׀ מַעֲלָמָא עֵילָאָה
 אִיהִי. מַאי בִּינֵיָּהּ בֵּין אֶת ׀ וּבֵין אֶת ה', דְּהָא
 תִּירוּיָּהּ מַעֲלָמָא עֵילָאָה אֵינּוֹן.

לשון הקודש

אין ב"ח ותקוף לאותו האור הראשון, פרט
 לה. ומשום כך נמל אותו האור הראשון
 האות ה' עמו, ומתיישב בדרגתו, שהרי
 עולה להיות עושה תולדות.
שְׁתֵּי אותיות רשומות כאן, שהם עליה
 לעולם העליון, והם ה"ם. האות ׀ היא
 מן העולם העליון. מה ביניהם בין האות
 ׀ ובין האות ה', שהרי שתייהן מן העולם
 העליון?

היא, ה' היא נקבה בכל מקום, ותהיה
 נוחה לשָׁרָה להיות האות הזו רשומה
 בתוכה.
אַלָּא שְׁתֵּי הַהִי"ן הֵן, אַחַת עֲלִיּוֹנָה וְאַחַת
 תַּתְּחוֹנָה. הַאֲחַת – עוֹלָם הַזְּכָר, וְהַאֲחַת
 עוֹלָם הַתַּתְּחוֹן – עוֹלָם שֶׁל הַנְּקֵבָה. בֵּינּוֹן
 שְׁנוּסְפָּה ה' בְּאַבְרָהָם, הָאֹר הָרֵאשׁוֹן
 שְׁהָה' הוּוּ מִתְעַטְפָּת בּוֹ, וְצֵא וְעֲשֵׂה פְרוּת.
 וּנְרַשְׁם אַבְרָהָם בְּאוֹתָהּ הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה
 שְׁלוֹ, בְּכַח שֶׁל הַה' הָעֲלִיּוֹנָה הוּוּ, שְׁהָרִי

אֵלֶּא כִּד סְתִים כּוֹלָא גּוּ מַחֲשָׁבָה עֵילָאָה, וְהֵאִי
 נְקוּדָה לָא אֶתְפְּשָׁטָא, וְאַסְתִּים לְגוּ. כֹּל
 אֵינּוּן שְׁבִילִין עֵילָאִין, וְאַתְוּוֹן סְתִימִין, אֶסְתִּים כּוֹלָא
 בְּאֵת ס'. וְהוּוּ כֹל אֵינּוּן שְׁבִילִין וְאַתְוּוֹן עֵילָאִין
 סְתִימִין כְּלִילִין בְּאֵת דָּא. כִּיּוֹן דְּסְלִיק כְּרַעֵי
 לְאַתְגַּלְגַּלָּה, וְלֹא־פְקָא תוֹלְדִין, הֵאִי אֵת ס' אֶתְפַּתַּת,
 וְאַתְעֲבִיד אֵת ה'.

לָא אֶשְׁתַּנּוּ דָּא מְדָא, אֵלֶּא דְאַתְפַּתַּח לְאַפְקָא
 תוֹלְדִין וְלֹא־תְגַלְיָא בְּלַחֲשׁוֹ. דְּהֵא אֵת דָּא לָא
 אֶתְגַּלְיָא אֵלֶּא כְּפּוּם גְּלִי. וְלָא אֶדְכַּר. אֶפְ עַל גַּב
 דְּאִיהִי בְּלַחֲשׁוֹ, הוּא כְּפּוּם גְּלִי. וּבְגִין כְּדִי, בְּשַׁעֲתָא
 דְּאַתְגַּלְיָא וְאַתְפַּתַּח, כְּדִין זְמִין לְאוּלְדָּא.

דְּהֵא בְּעוּד דְּלָא קְוִימָא בְּפַתִּחוֹ דְּה', כּוֹלָא סְתִים

לשון הקודש

לָא אֶשְׁתַּנּוּ זֶה מְזֶה, אֵלֶּא שְׁנַפְתַּח
 לְהוּצִיא תוֹלְדוֹת וְלְהַתְגַּלּוֹת בְּלַחֲשׁוֹ,
 שְׁחֵרֵי הָאוֹת הוּוּ לָא הַתְגַּלְתָּה אֵלֶּא כְּפּוּה
 גְּלוּי, וְלָא נִזְכַּרְה. וְאֶפְ עַל גַּב שְׁחֵי
 בְּלַחֲשׁוֹ, הוּא כְּפּוּה גְּלוּי. וּמְשׁוּם כְּדִי,
 בְּשַׁעֲתָא שְׁהַתְגַּלְה וְנַפְתַּח, אֵזִי עֲתִיד
 לְהוּלִיד.

שְׁחֵרֵי שְׁבַטְרָם עוּמֵד בְּפַתִּחוֹת שְׁל ה',
 הַכֹּל נִסְתַּר בְּתוֹכָה בְּאוֹת ס'. אַחַר

אֵלֶּא בְּשְׁנַסְתַּר הַכֹּל בְּתוֹךְ הַמַּחֲשָׁבָה
 הָעֵלְיוֹנָה, וְהַנְקַדָּה הֵיחָא לָא הַתְפְּשָׁטָה,
 וְהַסְתִיר לְפָנִים. כֹּל אוֹתָם הַשְּׁבִילִים
 הָעֵלְיוֹנִים וְהָאוֹתִיּוֹת הַנִּסְתָּרוֹת, הַסְתִיר
 הַכֹּל בְּאוֹת ס'. וְהִיוּ כֹל אוֹתָם שְׁבִילִים
 וְאוֹתִיּוֹת הָעֵלְיוֹנוֹת נִסְתָּרוֹת כְּלוּלוֹת
 בְּאוֹת הַזֶּה. כִּיּוֹן שְׁעֵלָה כְּרִיצוֹן לְהַתְגַּלּוֹת
 וְלְהוּצִיא תוֹלְדוֹת, הָאוֹת ס' הוּוּ נִפְתַּחַת,
 וְנַעֲשִׂית הָאוֹת ה'.